

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25.52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47.61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLJUCNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 19. junija 1942-XX

Cena posamezni številki lir 0'60

Dobava tipiziranih tekstilnih proizvodov

Visoki komisariat sporoča:

Da se omogoči kontrola in uredi preskrba s tipiziranimi tekstilnimi proizvodi, je Korporacijski odbor za porazdeljevanje tekstilnih proizvodov ter oblačil — Comcordit — odredil, da morajo trgovci na debelo, ki ne morejo izvršiti naročila tipiziranih tekstilnih proizvodov ali ki ga lahko samo deloma izvrše, to sporočiti s priporočeno pošto dopisnico naročniku v desetih dneh po prejemu naročila ter navesti vzroke, zaradi katerih ne morejo izvršiti naročila oziroma ga izvrše le deloma.

Naročniki te pokrajine naj javijo zadevna sporočila svojim dobaviteljem Zbornici za trgovino in industrijo, ki jih bo javila Comcorditu, ki bo ukrenil, da se blago, ki se nahaja vinkulirano njemu na razpolago pri proizvajalcih in trgovcih na debelo, določi v količinah, odmerjenih za to pokrajino.

Poudariti je treba, da so prodajalci tipiziranih tekstilnih proizvodov dolžni navesti v fakturi točne podatke glede kategorije in številke tipa prodanih proizvodov ter izjaviti, da so ti opremljeni z označbami po veljavnih predpisih.

Tipizirani tekstilni izdelki namenjeni izključno za domači trg

Tipizirani tekstilni izdelki morajo biti namenjeni izključno le za domači trg in so industrijski producenti in veletrgovci, ki jih imajo v zalogi, absolutno dolžni, da z njimi zalagajo detaljne trgovine, ker je vsaka druga namemba prepovedana.

Načelnik VIII. oddelka: Trstenjak s. r.

Uvedba poštnih nakaznic za inozemstvo

S 1. julijem pridejo v Ljubljansko pokrajino v promet mednarodne poštne nakaznice. Vsa podrobnejša pojasnila o načinu in možnosti uporabe novih nakaznic bodo interesenti dobili pri poštini uradih. V Ljubljani je za upravljanje te službe pooblaščen samo urad glavne pošte. Na mednarodnih nakaznicah ni dovoljeno pisati sporočil.

Zborovanje krojaških obrtnikov

V nedeljo je bilo v Unioni zborovanje krojaških obrtnikov, ki se ga je udeležilo okrog 200 krojačev, šivilj in modistik. Prisotna sta bila tudi obrtniški izvedenec pri Visokem komisariatu cav. dr. Silvio Alesani in tajnik obrtniške sekcije dr. Josip Tomšič. Zborovanje je otvoril načelnik krojaške skupine Franc Može, potem pa je dr. Alesani izčrpno poročal o novi organizacijski razporeditvi stroke v okviru odseka Zveze industrijev in obrtnikov in v enotni skupnosti Zveze delodajalcev. Tajnik dr. Tomšič je poročal o delovanju sekcije ter o oskrbi posameznih kategorij z različnimi potrebščinami. Nove delovne pogodbe in tarife je pojasnil načelnik krojaškega obrta Josip Jelovšek. Sledila je razprava, med katero so voditelji odgovarjali na razna vprašanja.

Evropska lesna trgovina brez špekulacije

Pod tem naslovom je objavila dunajska strokovna revija »Internationaler Holzmarkt« uvodnik, v katerem najprej opozarja na nekdanji veliki vpliv špekulacije v evropski lesni trgovini ter na sedanje stanje te trgovine, iz katere je špekulacija skoraj izločena. Dunajska revija pravi med drugim: Tudi če na oni strani Kanala še tako taje, je vendarle dejstvo, da slone danes temelji evropske lesne trgovine na čisto drugi podlagi kot še pred nekaj leti. Zato je dobro, da pogledamo, kako je bilo nekoč. Komaj pol desetletja je, ko je bila špekulacija odločujoča v evropski lesni trgovini. Pravočasno spoznanje vsakokratne tendence cen je odločalo o uspehu trgovca, dostikrat pa tudi o njegovem polomu. V tem je bil glavni vzrok neskončne verige vedno ponavljajočih se insolvent.

Koliko hausse v cenah, a tudi koliko polomov cen so prinesli meseci od novega leta do maja, v času, ko so se sklepali glavni nakupi v evropski lesni trgovini! Severne države Švedska, Finska in Norveška so sicer tudi že v pozni jeseni prodale manjše količine svoje nove proizvodnje, v glavnem pa samo proizvodnjo, ki je bila izven konkurence ali pa specialne sortimente. Glavna količina pa se je prodala šele po novem letu. V tem času se je tudi vedno uveljavila špekulacija in začelo se je valovanje cen ter je bilo vse odvisno od tega, če so odločali na trgu velenakupci zahoda ali pa prodajalci iz severa.

Izrazito špekulativno noto je dobil evropski trg z objavo sovjetskih cenikov. Treba se samo spomniti na ona leta! Kako velike izgube so doživeli lesni trgovci, ko je prišel sovjetski les na evropski trg. Zlasti spominjamo na l. 1937. Par mesecev kasneje pa je prišla velika reakcija in jeseni 1937. so padle lesne cene, da so bili vsi nekdanji dvigi cen izgubljeni. Leta 1938. pa je bil padec cen še hujši, da so te izgubile vsako dno. Vsi ukrepi tedanjega kartela »European Timber Exporters Convention« (ETEC) so bili zaman.

Kako vse drugače pa se je razvijala lesna trgovina v evropskem veleprostoru letošnjo spomlad! Nikakor ne trdimo, da niso morali prodajalci in nakupovalci premagati velike težave. Časi so pač mnogo pretežki in vojne razmere ustvarjajo vedno nove težave. Vendar pa se je posrečilo — v nekaterih državah laže, v drugih teže — skleniti koristne lesne dogovore, ki so določili tako količine ko tudi okvirne cene za lesni promet.

V vseh teh dogovorih so se upoštevale vsakokratne delovne razmere, možnosti sečnje in prevoza lesa ter lastne potrebe proizvajalne dežele. Kar pa je za evropski les posebna važnost, je to, da so se mogle obdržati cene stabilne. Sicer so se v tej ali oni lesni vrsti izvedle korekture cen, da so tako upoštevale spremenjene okoliščine v proizvodnji, toda praktično je ostala evropska lesna cena neizpremenjena. Stabilnost je bila celo tako velika, da se je ta ali ona dežela jugovzhoda, kjer so cene

prekoračile splošno raven, sama izključila iz evropskega trga.

Kako zelo se je posrečilo z evropskega trga izločiti vse špekulativne momente, ter ustvariti pravične cene, se najbolj vidi iz tega, da se dogovorjeni kontingenti gladko in hitro izvršujejo. Ni evropske izvozne lesne države, iz katere se ne bi že par tednov po sklenitvi lesne pogodbe poročalo, da so lesni kontingenti več ali manj izčrpani. To nedvomno dokazuje, da so bili dogovorjeni kontingenti dobro prilagodeni dobavnim možnostim in da so dogovorjene cene krile produkcijske stroške ter lesnemu trgovcu še dale dobiček za njegov trud.

Tako se poroča iz Slovaške, da so mnogi dogovorjeni kontingenti že popolnoma izčrpani. Čisto podobna poročila prihajajo iz Madžarske. Iz švedskih prodajalskih krogov se poroča, da so kvote za prvo polletje za Nemčijo, Nizozemsko, Belgijo in Dansko že dogovorjene ter razdeljene in da bo v kratkem veljala glavna skrb dejanski dobavi blaga. Na Finskem je razvoj na trgu napredoval še bolj.

Ze danes se kažejo obrisi boljšega in načrtnega lesnega gospodarstva v novi Evropi, ki bo doseženo takoj, ko bo mogoče oprostiti evropsko lesno trgovino od njenih sedanjih težav.

Marka kot plačilno sredstvo

Ze pred vojno si je Nemčija s svojo živahno trgovino zlasti z jugovzhodno Evropo ustvarila v zunanji trgovini močno pozicijo, kar se je zlasti videlo na vedno večji veljavi marke v mednarodnem plačilnem prometu. Vojna je ta razvoj še pospešila in je danes nemška marka glavno plačilno sredstvo v evropskem trgovinskem prometu. V nemški reviji »Der Exportmarkt« piše o tem dr. v. Lobenthal, ki pravi med drugim.

Ker je cela vrsta držav, ki so že prej izvažale ter uvažale v čezmorske kraje, bila zaradi vojne od teh krajev odrezana, so skušale te države kriti svoje potrebe in zagotoviti svojim proizvodom odjem z bolj intenzivno trgovino z drugimi evropskimi državami. Plod tega prizadevanja so bile trgovinske pogodbe, ki so se sklenile med severnimi državami, med Francijo in Finsko, med Romunijo in Turčijo ter med drugimi državami jugovzhodne Evrope.

Vse te države so usmerile svoj plačilni promet čez Berlin. Tako je nastal elastičen in multilateral obračunski sistem. Nekdanje mesto angleškega funta je začela zavzemati nemška marka.

Istočasno pa se je začel nov razvoj glede vrednotenja marke in dviga cen. Skoraj v vseh evropskih državah se je namreč moral obtok bankovcev povečati. Tako je narasel od junija do decembra 1939. v Švici od 1729 na 2337 milijonov šv. fr., na Švedskem od 1059 na 1571 milijonov šv. kron, na Portugalskem od 2096 na 4033 milijonov eskudov, v Turčiji od 212 na 515 milijonov turških funtov itd. Naravna posledica povečanega obtoka bankovcev je bil dvig cen v vseh državah razen v Nemčiji, kjer so to ostra politika cen, načrtna potrošnja in vodenje gospodarstva preprečevali dvig cen. Zato brez težkih deflacijskih kriz ne bo mogoče v večini držav znižati cene na prejšnje stanje. Pač pa more dvig cen v evropskem standardu cen obnoviti novi red, ki je bil moten zaradi raznih razvrednotenj valut v prejšnjih desetletjih.

Tu treba zlasti omeniti težajne razlike med nemško marko in »prostimi devizami«. Od teh so v Evropi ostali le še švicarski frank, švedska krona in portugalski esku-

dos. V jugovzhodni Evropi je večina držav med tem odpravila premijo na svobodne devize in s tem tudi manjše vrednotenje marke. Tako je Madžarska premijo za marko zvišala in določila za proste devize srednji tečaj 21³/₄ odstotka. Bolgarska je zvišala tečaj marke na 32.50 — 33 = 1 marka ter odpravila premije za proste devize. Grška je zvišala tečaj marke na 60 draham = 1 marka. V Romuniji je bil zvišan obračunski tečaj marke na 59—60 lejev, premija za marko zvišana od 23¹/₄ na 48 odstotkov, premije za proste devize pa znižane od 109 na 90%.

Zravnitev cen in tečajev v mejah Evrope je prva stopnja za ustanovitev evropske denarne veljave. Pri tem bo zavzela vodilno mesto Nemčija. Dejansko se tudi

Trgovce z mešanim blagom

vabi Združene trgovce Ljubljanske pokrajine, da se udeležijo ustanovne skupščine sindikata trgovcev z mešanim blagom. Skupščina bo v sredo dne 24. junija ob 10. uri dopoldne v prostorih Trgovskega doma. Dnevni red skupščine: otvoritev, čitanje pravil, volitev predsednika sindikata, volitev zastopstva v sindikat, slučajnosti.

že vsa zadnja leta giblje razvoj evropske trgovine v to smer. Ustanovitev denarne veljave za evropski gospodarski veleprostor je na pragu.

Teoretično sta dve možnosti za to veljavo: ali naj se ustanovi unija evropskih veljav ali pa samo bolj rahel devizni okvirni sistem. Samostojne veljave bi se po tem sistemu zvezale s tečajnimi in plačilnimi dogovori in bi se pri tem upoštevale vse posebnosti gospodarske strukture in dinamike posameznih držav. Da bi ta sistem dobro deloval, bi se morale skleniti tudi pogodbe glede mezd, razmerja cen, proizvodnje, blagovne zamenjave, plačilnih ter kapitalnih odnošajev med posameznimi državami.

Vsa zunanja trgovina evropskih držav bi bila z ustanovitvijo več ali manj enotne evropske veljave bistveno olajšana.

Dodatek k naredbi o cenah vin

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbo:

Clen 1. — Vrстам iz člena 6. naredbe z dne 6. maja 1942-XX št. 83 se dodajajo te sorte vin:

Vrsta I.
Bela vina:
Torre Gulia, Succo Rivadoro.
Rdeča vina:
Termeno, črni burgundec, istrsko.
Vrsta III.
Rdeča vina:
kraški teran, refošk (Udine-Pola).

Clen 2. — Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana 10. junija 1942-XX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli

Razprodaja slaščičarskih izdelkov

Z naredbo Vis. komisarja št. 147 z dne 7. 11. 1941-XX (Sl. l. št. 90 1941) je bila dovoljena izdelava in prodaja »toronov« in medenjakov do 31. decembra 1941-XX.

Z naredbo št. 5 z dne 13. januarja 1942-XX v Sl. listu št. 5 je bilo prepovedano uporabljati od 1. februarja 1942-XX dalje lešnike, mandlje in orehe pri izdelavi slaščic, katerih prodaja je bila dovoljena do 10. februarja 1942-XX.

Ker še vedno obstajajo zaloge »toronov«, »krokantov« in mandorlatov«, »pinokjat«, medenjakov in slaščic izdelanih z orehi, ki jih ni bilo mogoče prodati v določenem roku, na podlagi čl. 3. naredbe št. 147 in čl. 5. naredbe št. 5.,

odrejam:

1. Zaloge navedenih slaščičarskih izdelkov, ki jih imajo na zalogi trgovci na debelo in drobno, je treba prijaviti Prevodu preko občinskih preskrbovalnih uradov do 25. junija 1942-XX.

2. Prodaja zalog, omenjenih pod št. 1 je dovoljena v svrhu razprodaje do 15. julija 1942-XX.

3. Morebitne zaloge, ki bi ostale na dan 15. julija 1942-XX neprodane, bo treba preko občin prijaviti Prevodu do 25. julija 1942-XX.

Delegat Visokega komisarja pri Prehranjevalnem zavodu: Polkovnik Carlo Strada

Zborovanje delničarjev Kranjske industrijske družbe

Na Jesenicah je bil dne 5. t. m. izredni občni zbor delničarjev Kranjske industrijske družbe, ki je sklenil, da se prenese sedež družbe iz Ljubljane na Jesenice. V upravni odbor so bili, kakor poroča »Kärntner Zeitung«, na novo izvoljeni rudniški svetnik Jožef Franceschini, dr. inž. Hans Malzacher in vladni predsednik na razpoloženju pl. Pawlowski. Od dosedanjih članov uprave so bili ponovno izvoljeni Karl Noot, Jožef Pfeiffer, Adolf Westen in Avgust Westen. Novi upravni odbor se je nato konstituiral in izvolil za predsednika Avg. Westena, za podpredsednika pa Adolfa Westena.

Poravnajte naročnino!

Važno opozorilo naročnikom!

Naročnike, ki prejmejo današnji številki priložene položnice, nujno prosimo, da pohite s plačanjem naročnine, ker s tem olajšajo poslovanje.

Uprava.

Iz italijanskega gospodarstva

Italijansko-bolgarsko sodelovanje pri izobraževanju rokodelskih mojstrov je določeno s sporazumom, ki je bil te dni podpisan v Sofiji. Sporazum vsebuje spored ekskurzij in tečajev ter predvideva tudi izmenjavo rokodelskih mojstrov obeh držav zaradi izobrazbe.

Velik uspeh kolonizacije v Italiji dokazujejo naslednji podatki: Od začetka letošnjega leta do konca maja je bilo razdeljenih 878 novih naseljenjskih hiš v vrednosti 64 milijonov lir za 964 družin. Razširjenih je bilo 112, popravljenih pa 427 družinskih hiš in so ta dela stala nad 33 milijonov lir.

Za prevažanje blaga iz Bolgarije v Italijo je bila ustanovljena v Sofiji bolgarsko-italijanska delniška družba, ki bo z avtomobili prevažala blago iz bolgarskih krajev v Drač in Valono, od koder se bo blago potem z ladjami prevažalo v Italijo. Med drugim bo letos Bolgarija izvozila v Italijo za 34 milijonov lir svežega mesa, Italija pa bo uvažala v Bolgarijo predvsem tekstilne izdelke.

Italijanski kinematografi so imeli lani od vstopnin 900, prejšnje leto pa 679 milijonov lir dohodkov. Država je dobila od teh dohodkov 130 milijonov. Živahno delavnost kaže italijanska filmska industrija tudi pri izvozu filmov v inozemstvo, ki se je lani povečal za 30 odstotkov. Koncem lanskega leta je obratovalo v Italiji 5264 kinematografov. V privatni posesti jih je bilo 2759, ostale pa vodijo Dopolavoro, Gil ter razna društva in vzgojni zavodi.

Družba ANIC (Azienda Nazionale Idrogenazione Combustibili) v Rimu je razširila predelavo rudninskega olja na izdelovanje mazilnega in transformatorskega olja ter parafina. V obratih za spreminjanje težkih olj v lažja olja se je količina izdelkov dvignila na 90 odstotkov količine surovin. Družba ima glavnico 750 milijonov, čisti dobiček je znašal lani 63,1, prejšnje leto 56,1 milijona, vrednost investicij pa se je zvišala od 585 na 605 milijonov lir.

Pristanišče v Spalatu bo znatno razširjeno, kar bo dobro služilo hrvaškemu tranzitnemu prometu ter bo razbremenilo pristanišči Triesta in Fiume.

Z novo žitno letino bodo predpisi o odkupnih cenah razširjeni na proso, grahorico in bob. Odkupne cene za žito ter cene mlevskih proizvodov in kruha ne bodo spremenjene, ker letina dobro kaže. Nespremenjene ostanejo tudi državne premije za predčasno odajajo žita.

Dalmacijsko ozemlje, ki je bilo priključeno Italiji, meri 5777 kvadratnih kilometrov, stara pokrajina Zara pa 110 kvadratnih kilometrov. Prebivalcev je skupno 439.770. Ob obali pride na kvadratni kilometer 75, v vsej italijanski Dalmaciji pa povprečno 48 prebivalcev. Če upoštevamo samo obdelano zemljo, je Dalmacija preobjudena, ker pride na 1 km² obdelane zemlje povprečno 300 ljudi. V okolišju Spalata pride na 1 km² 112, v pokrajini Zari pa 48 prebivalcev.

Žetev žita v napoljskih vojnih vrtovih, ki so jih obdelali mestni uslužbenci, se je pričela z lepo slavnostjo. Pridelek bo izročen poljedelskemu konzorciju za južno Italijo.

Ustanovitev poverjenišva za tujski promet

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal smatrajoč za potrebno, da se spravi v red in okrepi gostoljubnost in tujski promet v Ljubljanski pokrajini, naslednjo naredbo:

Clen 1. — Ustanavlja se s sedežem v Ljubljani Pokrajinsko poverjenišvo za tujski promet s samostojnim ustrojem in upravo, ki je podrejeno Visokemu komisariatu za Ljubljansko pokrajino.

Clen 2. — Poverjeništvu načeluje predsednik, ki ga imenuje Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino; pomaga mu pa svet, ki ga prav tako imenuje Visoki komisar in ki je sestavljen iz oseb, izbranih izmed ustanov, strokovnjakov ali interesentov tujskega prometa v pokrajini.

Pri prvi uporabi tega ukrepa ali po potrebi kasneje se smejo posli predsednika in morda tudi sosveta poveriti z odlokom Visokega komisarja izrednemu komisarju.

Naloge poverjenišva

Clen 3. — Pokrajinsko poverjenišvo ima naloge:

a) skrbeti za stalne stike med občinami, ustanovami, društvi in organizacijami, ki jih zadeva razvoj pokrajinskega tujskega prometa;

b) vzporejati in urejati v mejah pokrajine delovanje samostojnih letoviških, zdraviliških in turističnih podjetij in vseh društev, organizacij in naprav, katerim je namen pospeševati dotok tujcev;

c) pospeševati, vzporejati in urejati prireditve in pobude tujskoprometnega pomena;

d) pospeševati, vzporejati in urejati propagandno delovanje letoviških, zdraviliških in turističnih postojank kakor tudi ustanov in organizacij s podobnimi nameni, da bi se zagotovila koristna uporaba sredstev in raznih oblik njih propagande skladno z višjimi navodili, ter prevzemati in izvajati pobude, ki merijo kakor koli na boljše ukoriščenje in učinkovitost pokrajinskega tujskega prometa;

e) proučevati tujskoprometna vprašanja in pripravljati morebitne ukrepe za pospeševanje razvoja tujskoprometnega gospodarstva;

f) sodelovati pri zaščiti in ohranjanju naravnih in umetniških lepot in zakladov pokrajine;

g) izvajati končno vse, kar koli

bi mu odkazal Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino.

Pokrajinskemu poverjeništvu se nadalje izročajo tujskoprometni posli iz dosedanje pristojnosti VIII. oddelka Vis. komisariata.

Clen 4. — Poverjeništvu si sme ustanovljati urade v občinah, katerim gre za tujski promet. Občine, pri katerih se ustanovijo taki uradi, morajo poskrbeti za njihov ustroj in poslovanje sporazumno s Pokrajinskim poverjeništvom.

Likvidacija Zveze za tujski promet

Clen 5. — Zveza za tujski promet v Ljubljanski pokrajini, občinski tujskoprometni odbori in tujskoprometni uradi, krajevna društva in druge podobne ustanove se postavljajo v likvidacijo.

Likvidacija se poverja Pokrajinskemu poverjeništvu za tujski promet, ki mora z razpoložljivimi aktivni vsake ustanove poskrbeti predvsem za poravnavo pasiv in za porazvrstitev in odslovitve osebja te ustanove. Morebitni prebitek pripade Poverjeništvu.

Prenehajo torej veljati odredbe odločbe z dne 29. aprila 1941-XIX št. 3 o postavitvi Zveze za tujski promet v Sloveniji pod nadzorstvo in služba komisariatskega odposlanca za njeno nadzorovanje.

Osebe Zveze za tujski promet Ljubljanske pokrajine prevzame Pokrajinsko poverjenišvo s prvotnimi položaji in s tem, da obdrži doslej pridobljene pravice.

Vse terjatve in udeležbe Zveze za tujski promet, zlasti proti Putniku d. d. v Beogradu, se prenesejo na Pokrajinsko poverjenišvo.

Potovalni urad, ki ga je doslej upravljala Zveza za tujski promet Ljubljanske pokrajine, prevzame druga ustanova, ki se osnuje v obliki družbe z omejeno zavezo, ob udeležbi ustanov, ki so najbolj zainteresirane na tujskem prometu pokrajine, v smislu predpisov, ki se izdajo v ta namen.

Clen 6. — Ta naredba, s katero se razveljavljajo vse druge, nasprotujoče določbe, stopi v veljavo z objavo v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana dne 2. maja 1942-XX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Cene v trgovini na debelo na jugovzhodu Evrope

Majski zvezek revije »Wirtschaft und Statistik«, ki jo izdaja nemški Državni statistični urad, objavlja naslednje podatke o razvoju cen v trgovini na debelo v jugovzhodnih državah:

Državno vodenje cen se je v aprilu pokazalo v številnih novih ukrepih. Tako je vlada na Madžarskem na novo uredila pogoje za proizvajanje sladkorne repe in sladkorja. Prometni davek, ki so ga morali plačevati gojitelji sladkorne repe ob dobavi repe tovarnam, je odpravljen. Cene sladkorja so se znižale tako za tovarne kot tudi v trgovini na debelo in drobno. V steklarski stroki so bile določene nove maksimalne cene, ki se nanašajo tudi na pomožno blago za steklarsko stroko. Cene so se zvišale za ovčjo volno (zaradi zvišanja premij, da se poveča proizvodnja), nadalje za aluminij, modro galico, kolomaz, strojno olje ter za umetna gnojila. Tovarniške maksimalne cene za briket, ki se izdela doma, so bile zvišane za 8 do 20 odstotkov.

Bolgarski kmetijski minister je izjavil, da odklanja zvišanje cen kmetijskih proizvodov, da pa hoče doseči povečanje proizvodnje. Zato se cene za kmetijske proizvode niso spremenile. Nove cene so bile

določene za sol, volnene cunje, za bombažne odpadke in nekatere sukance, za ovčje kože, svilene kokone, za uvoženi dušik. Nadalje so se določile maksimalne cene za špirit iz koruze, žimnične vzmeti iz pobakrene žice, kavčukaste odpadke ter razne sukance.

Drž. tajništvo za oskrbo v Romuniji je zvišalo cene za domač papir oz. karton, lepenko in nesatiniran časopisni papir za 20%. Istočasno so se zvišale prodajne cene za časopise, njih obseg pa je bil zmanjšan. Zvišane so bile tudi cene za bombažna tkiva, ter za hrastove prage.

Turško trgovinsko ministrstvo namerava nadomestiti za celo vrsto izvoznih predmetov, kakor za oljčno olje, ovčje in kozje kože, lešnike, laneno seme, veljavne minimalne cene z maksimalnimi. Na ta način upajo, da bodo preprečili dvig cen. Nadalje je treba omeniti, da je monopolna uprava zvišala cene za sol in da so bile tudi zvišane cene za kavo in čaj. Za cement so bile določene nove maksimalne cene.

V Srbiji so se določile nove maksimalne cene za pivo in janski les, v Grčiji pa najvišje dopustne cene za žarnice v prodaji na debelo.

Pridelek tobaka v Grčiji

Lanski vojni dogodki na Balkanu so povzročili velike spremembe v tobačnem gospodarstvu. Leta 1939. je znašal tobačni pridelek v Turčiji 60.000 ton, v Grčiji 57.000 ton, v Bolgariji 35.000 ton, izvozili pa so iz Turčije 44.500 ton, iz Grčije okrog 40.000 ton, iz Bolgarije pa blizu 35.000 ton tobaka.

Grški tobačni nasadi so l. 1939. obsegali 87.000 ha, od tega pa je prišlo 47.000 ha na pokrajine Vzhodne Macedonije in Tracije, ki so zasedene od Bolgarov. Od skupnega grškega predvojnega tobačnega pridelka 57.000 ton pa pride na te pokrajine blizu 32.000 ton. Macedonski in traški tobak je bil tudi najboljši in je stal pred vojno kg tega tobaka okrog 76 drahem, dočim je bila povprečna cena ostalega grškega tobaka 46 drahem za kilogram.

Domača potrošnja tobaka v Grčiji je pred vojno znašala na leto

okrog 6000 ton. Tako ostane za izvoz tudi brez Vzhodne Macedonije in Tracije še okrog 19.000 ton tobaka. Po količini svojega tobačnega izvoza je Grčija na tretjem, po kakovosti svojega tobačnega pridelka pa celo na drugem mestu med balkanskimi deželami.

Za napredek grškega tobačnega gospodarstva je posebno važno to, da od letos dalje nasadi niso več omejeni. Tobak se sme spet saditi na vseh primernih zemljiščih, ki niso že določena za druge važne kulture. Pred vojno so grške vlade omejevale nasade tobaka, da bi tako preprečile hiperprodukcijo in padanje cen. Tako so bili tobačni nasadi od 115.000 ha l. 1936. skršeni na 87.000 ha l. 1939. Ko bodo tobačni nasadi v prihodnjih letih znatno razširjeni, bo treba poskrbeti tudi za zboljšanje kakovosti pridelka, kar bo spet močno dvignilo grško tobačno gospodarstvo.

Preskrba in cena drv v Romuniji

»Südost-Echo« navaja: V Romuniji so transportne težave povzročile pomanjkanje drv, ki se najbolj občuti v mestih. Bukarešta porabi v normalnih letih približno 110.000 vagonov drv, lani pa jih je mogla dobiti samo 87.000 vagonov. Ker je bila zima dolga in ostra, je ta pičila preskrba še manj zalegla.

Romunske železnice niso tako preobložene, da ne bi bile kos rednemu transportiranju kuriva, primanjkuje pa navadnih vozil za dovažanje drv iz oddaljenih gozdov do železniških postaj. To je glavni vzrok pomanjkanja kuriva, drugi vzrok je pa ta, da so si premožni nakopičili prevelike zaloge drv. Zaradi tega je dala vlada potrošnje drv pod kontrolo. Poskrbljeno je tudi, da bo za dovažanje drv na razpolago dovolj vozov in vprežne živine takoj, ko bodo končana najvažnejša poljska dela.

Od letnega kontingenta približno

500.000 vagonov drv, ki je potreben za kurjavo v gospodinjstvih, je na razpolago že okrog 350.000 vagonov, 150.000 vagonov pa bo pripravljenih za razdelitev sredi meseca septembra. Najpotrebnejša kurjava je torej preskrbljena, težave pa so pri dovozu in prevozu ter tudi zaradi cen. Po mnenju lastnikov in najemnikov gozdov so cene prenizke, čeprav so bile letos aprila v primerjavi z lanskim letom zvišane za 50%. Vagon drv je stal lani z dovozom na tovarni kolodvor v Bukarešti 12.500 lejev, letos pa stane 19.000 lejev, pri čemer pa niso všteti stroški žaganja in dovoza. Da bi se dobave drv pospešile in povečale, je državni urad za preskrbo dovolil k maksimalni ceni še dodatke, ki so različni po okoliših. Za Bukarešto velja najvišji dodatek k maksimalni ceni. Ta dodatek znaša pri vagonu 5000 lejev in stane zdaj v Bukarešti na tovarnem kolodvoru vagon drv 24.000 lejev.

Izvoz svinj iz Hrvaške

Hrvaška je v nekdanjem svojem obsegu v povprečju let 1908. do 1913. izvažala 196.829 svinj. Leta 1913. jih je izvozila celo nad 264.000. Največ tega izvoza je šlo na Dunaj in v Prago. V Hrvaški in Slavoniji so leta 1911. našli 1.164.022 svinj, l. 1939. pa 839.847, v Bosni in Heregovini leta 1911. okrog 527.000, l. 1939. pa 416.000, v Dalmaciji l. 1911. okrog 71.000, l. 1939. pa 69.800, na sedanjo Hrvaško pa je l. 1911. prišlo 1 milijon 762.142, l. 1939. pa 1.324.776 svinj.

Iz teh podatkov je razvidno, da je reja svinj že od nekdanj dobro razvita samo v hrvaških in slavonskih krajih, a je tudi tam opešala, ko so bili posekani mnogi hrastovi in bukovki gozdovi, kjer so imele črede svinj izdatno pašo, ki je prihranila velike količine koruze in otrobov. Marsikje so se kmetijska zemljišča skrčila, prebivalstvo mest pa je močno naraslo. Letos februarja je bilo na Hrvaškem komaj 1 milijon svinj, kar ni dovolj za domačo potrošnjo.

Za izdatnejšo rejo svinj na Hrvaškem je treba predvsem povečati nasade krompirja in repe, kar ima vlada že v svojih načrtih. Zboljšati je treba tudi živino-zdravniško službo, ker se še vedno dogaja, da pogine na leto po 25% mladih svinj, potrebna pa je naposled tudi temeljita reorganizacija svinjereje na ta način, da bodo okolišji z dobro razvito rejo dejali svinje onim krajem, kjer so za rejo slabši pogoji. Vsi taki ukrepi pa bodo učinkovali šele v nekaj letih, zdaj pa je svinjereja na Hrvaškem na taki stopnji, da

komaj ustreza pravilni prehrani prebivalstva. Dokler ne bodo učinkovali načrti in ukrepi za povečanje svinjereje, bo povečana proizvodnja jedilnega olja nadomeščala primanjkljaje svinjske masti.

DELAVNE PROSTORE

cca 200 m² za malo industrijo vzamemo takoj v najem v mestni črti v Ljubljani. — Ponudbe na upravo »Trgovskega lista« pod »Industrijski prostori«

Romunske železnice in pošte

Lani je imelo ravnateljstvo romunskih državnih železnic 21.052 milijonov lejev dohodkov. Od tega je prišlo na osebni promet 3934, na blagovni promet 15.090, na razne dohodke pa 2228 milijonov. L. 1940. so znašali dohodki romunskih državnih železnic 14.040 milijonov lejev.

Ravnateljstvo romunske poštne uprave je imelo lani 1877 milijonov lejev dohodkov, od česar je prišlo na pošto 1347,5, na brzojavno službo 443,5, na razne dohodke pa 86 milijonov lejev. Leta 1940. je imela romunska pošta uprava 1780,8 milijona lejev dohodkov.

Obnovljen železniški promet s Turčijo

V nedeljo je odšel iz Sofije v Carigrad prvi direktni vlak. S tem je po več ko enoletni prekinitvi znova obnovljen železniški promet s Turčijo.

Trgovinski register

Vpisi:

Anton Petkovšek, Dol. Logatec. Obratni predmet: trgovina z lesom. Imetnik: Petkovšek Anton, lesni trgovec v Blekovi vasi.

Gradbena komercialna družba z o. z., Ljubljana. Obratni predmet: Družba prevzema, projektira in izvršuje vsakovrstne gradnje kakor ceste, železnice, mostove, visoke, vodne in talne stavbe bodisi na račun javnih teles ali zasebnikov, opravlja vsa ta dela sama ali v družbi z drugimi podjetniki, ustanavlja in gradi vsakovrstne delavnice stavbne stroke kakor opekarne, kamnolome in apnenice, bodisi na svoj ali tuj račun ter trguje s svojimi proizvodi in s kupljenim gradbenim materialom. Osnovna glavica v višini 76.000 lir je vplačana v gotovini. Poslovodja: ing. arh. Brodnik Jože v Ljubljani. Poslovodja ali ev. postavljeni prokurist zastopa družbo samostojno.

Iz združnega registra

Vpisala se je Nabavna zadruga urarjev in zlatarjev z o. j. v Ljubljani. Zadruga nabavlja za svoje člane zlatarsko in urarsko blago ter potrebni material, prireja poučne izlete, prireja strokovna predavanja za svoje člane in za narasčaj. Poslovni delež: 100 lir. Vsak združnik jamči z vpisanimi deleži in še z njihovim enkratnim zneskom. Člani upravnega odbora so: Jazbec Janko, Vilhar Jakob, Fuchs Alojzij, Žejn Rastislav in Franc Bazelj, vsi urarji in trgovci v Ljubljani.

Stanje posevov na Madžarskem

Po poročilih iz Madžarske se je stanje posevov razveseljivo zboljšalo. Še pred dvema tednoma je bilo dvomljivo, če se bo ozimina zaradi ostre zime popravila. Sedaj pa se uradno zagotavlja, da je dobro vreme v zadnjih dneh zelo ugodno vplivalo na ozimino. Žetev se bo pričela sicer nekoliko kasneje, v južnih pokrajinah pa bo najbrže že ob koncu junija. Zelo ugodno se presoja poletna pšenica žetev. Stročnice, krmila in povrtnine se razvijajo zelo dobro. Površina s pšenico posejane zemlje je nekoliko manjša ko lani, deloma zaradi povodnji, deloma pa zaradi večje gojitve oljnatih rastlin. Setev koruze je končana. Kalivost pa ni zadovoljiva. Zato pa obetajo tem večji donos jablane, hruške in češnje. Nemčija se je zavezala, da bo prevzela za 30 milijonov mark sadja. Odjem pa je zagotovljen madžarskemu sadju tudi v Slovaški, Češko-Moravski in v Švici. Vendar pa bo vlada gledala na to, da se v prvi vrsti pokrijejo potrebe domačega trga.

Bolgarska plovba po Donavi

Bolgarska donavska plovba je razmeroma skromna. Od vse tonaže na Donavi je imela Bolgarija pred vojno samo 1,5%, na svojem odseku pa bolgarsko ladjevje vendarle izpolnjuje vse naloge tovarnega in osebnega prometa. V začetku vojne je imela Bolgarija 12 motornih vlačilcev, 27 čolnov in 12 ladij za olje s tonažo kakih 26.000 brt. Štiri bolgarske motorne ladje so v službi med Regensburgom in bolgarskimi pristanišči. Te ladje so moderno opremljene ter imajo tudi hladilnice za prevoz sadja in sočivja. S polnim tovorom prispejo iz bolgarskih pristanišč do Dunaja v treh dneh in pol. Za osebni in blagovni promet ima Bolgarija 6 parnikov, od katerih so prišli trije v promet šele v zadnjih letih.

Bolgarsko ravnateljstvo rečne plovbe namerava v petih letih priključiti donavskemu ladjevju 8 vlačilcev, 50 čolnov, 3 manjše par-

nike za osebni promet ter malo ladjedelnic, kar bo stalo okrog 700 milijonov levov. Še bolj važno kakor povečanje ladjevja je urejevanje in razširjenje bolgarskih donavskih pristanišč, ki so bila tudi v mirni dobi komaj kos prometnim nalogam. Lomska pristanišče je po navadi tako preoblo-

ženo, da morajo ladje in čolni po več tednov čakati na raztovorjenje. Nekoliko boljše so razmere v Vidinu, Somovitu in Svistovu, potrebno pa je, da se tudi ta pristanišča znatno razširijo. Zdaj preurejujejo pristanišče Ruse in bodo ta dela baje že prihodnji mesec končana.

Ogljarstvo v južnovzhodnih evropskih deželah

V južnovzhodni Evropi je ogljarstvo že od davnih časov razmeroma močno udomačeno, ker v mnogih pokrajinah za domačo kurjavo bolj uporabljajo oglje kakor pa les. Oglje ima prednost tudi zaradi tega, ker ga ni težko prenašati in prevažati, kajti v nekaterih južnovzhodnih deželah so gozdovi samo na težko dostopnih gorah, v bližini naselbin pa so samo nizke in redke hoste ter grmovje.

Iz Romunije so že Turki izvažali velike količine oglja čez Črno morje v Carigrad. Ker so bili takrat bukovci gozdovi na karpatskih pobočjih popolnoma nedostopni, so žgali oglje predvsem iz lesa hrastovih gozdov po holmih in v nižavi. Od 17. do 19. stoletja so bili zaradi oglja posekani tudi smrekovi gozdovi v valaški nižini.

V industriji se uporablja oglje od takrat, ko je te kraje Evrope dosegla železnica. Takoj ko je bila n. pr. Bosna zvezana s Srednjo Evropo z železnico, so bili tam že postavljeni plavži, ki so porabili velike količine oglja. Takratna avstro-ogrška uprava je morala urediti velike ogljene kope, da je bilo mogoče zalagati industriji s potrebnim ogljem. Sarajevsko gozdarsko ravnateljstvo je dajalo v začetku tega stoletja plavžem v Bosni na leto okrog 1 milijon hektolitrov zdrobljenega oglja. Pri toliki potrošnji je razumljivo, da je ogljarstvo v teku let izčrpalo velike bukove gozdove. Prvi izvežbani ogljarji so prišli v Bosno iz tedanje Južne Tirolske, kmalu pa so se začeli z ogljarstvom ukvarjati tudi domačini. Ogljene kope so bile po gozdovih in ob železniških progah. V gozdovih so bile kope po 100 do 150 kubičnih metrov, ob železnici pa velike kope po 300 do 400 kubičnih metrov, ki so gorele tri do štiri tedne. Iz gozdov so oglje v vrečah prenašali konji in mule. Konec prejšnjega stoletja je predstavljalo ogljarstvo v Bosni edino izkoriščanje velikih bukovih gozdov.

Pri proizvodnji oglja so polagoma začele kope nadomeščati retor-

te in v začetku tega stoletja so nastale v Bosni in v Karpatih številne destilacije lesa, ki so porabile na leto do 200.000 kubičnih metrov bukovega lesa. Iz gorskih gozdov so spravljali les po drčah, ki so bile dolge po več kilometrov. V vzhodnih Karpatih se je uveljavilo in deloma še do danes obdržalo tudi plavljenje lesa po močnejših gorskih potokih. Iz struge so odstranili skale in druge večje ovire, potem pa les prepustili toku, da ga je odplavil v doline, kjer se je ustavljal ob primitivnih nasipih in jezovih. Ta način transporta seveda ni zanesljiv, ker se med potjo precej plavnega lesa razgubi.

Dolga leta se je za oglje porabljalo največ lesa brez vsake izbire in šele pred prvo svetovno vojno, ko je z razvojem lesne industrije prišel do večje veljave stavbeni les, so začeli žgati v kopaht tudi les slabše kakovosti. Danes se tudi v Karpatih uporabljajo za oglje predvsem ostanki od poseke. Največji odjemalci oglja v južnovzhodnih deželah so Nemčija, Italija in Švica. V Švico se izvozi največ oglja iz severnosredmogrškega mesta Marósvásárhely. Producent zasluži pri desetih tonah oglja 200 do 300 pengő.

Ker ima oglje relativno večjo vrednost kakor drva, bo ostalo ogljarstvo v oddaljenih gozdovih bolj važno kakor pripravljanje drv. Nešteti milijoni kubičnih metrov odpadkov od bukovine so v treh do štirih desetletjih segnili v gozdovih južno-vzhodne Evrope, ne da bi se kdo zavedal ogromne škode. Toda uničevanje se da preprečiti samo z ogljarstvom. Lahko se računata, da je v južnovzhodnih evropskih deželah vsako leto za 2 do 3 milijone kubičnih metrov odpadkov od bukovega lesa in da se da od tega 60 do 80 odstotkov uporabiti za oglje. Ker da en kubični meter bukovih drv ali združenih lesnih odpadkov 5 do 6 hl oglja, se da producirati na leto približno 5 do 8 milijonov hektolitrov oglja.

Dobave surovin iz Afrike

V zvezi z izjavo angleške vlade, da bodo surovine iz Afrike nadomestile preprečene dobave iz Vzhodne Azije navaja »Das Reich«: Iz Zapadne in Srednje Afrike se je pred vojno izvažalo v Evropo in Severno Ameriko na leto povprečno 1 milijon ton rastlinskih maščob in oljaric, evropski delež tega izvoza pa ne more odteti iz preprečenih dobav iz Vzhodne Azije. Nasadi oljevitih rastlin se v Afriki sicer lahko razširjajo, na znatno povečanje pridelka pa je treba pri oljnatih palmah in drugih kulturah čakati nekaj let.

Proizvodnja kavčuka je v tropični Afriki skromna, pospešiti in

povečati pa se bo dala le polagoma. Leta 1939. se je dobilo iz maloštevilnih plantaž, ki jih vodijo Evropeci, ter iz v pragozdovih naboranega divjega kavčuka okrog 16.000 ton kavčuka za izvoz. Pri veliki potrošnji to le malo zaleže, ker so samo v Veliki Britaniji leta 1938. porabili nad 100.000 ton kavčuka. Razširjenje kavčukovih plantaž bo dvignilo proizvodnjo šele po preteku več let, divji kavčuk pa je redek in nabiranje v pragozdovih je težavno in zamudno.

S pridobivanjem kositra v Zapadni in Srednji Afriki pa je takole: Iz Nigerije in Belgijskega

Konga se je dobilo leta 1938. okrog 9100 ton čistega kositra, naslednje leto pa baje nekaj več. Ležišča so sicer izdatna, pri proizvodnji pa so ovire in težave zaradi skromnih obratnih naprav, terenskih težav ter pomanjkanja vode in delovnih moči. Leta 1938. je znašala potrošnja kositra v Veliki Britaniji okrog 18.000, v USA pa 51.000 ton, pri čemer so vštete dobave kositra iz Južne Amerike, ki so znašale okrog 40.000 ton. Ker je potrošnja kositra od leta 1938. močno narasla, je jasno, da afriška proizvodnja ne more dosti pomagati.

Nemški državni tobačni zavod

Pred petnajstimi leti je bil v Forcheimu ustanovljen nemški državni zavod za raziskovanje tobaka. V znanstvenem in praktičnem pogledu je imel zavod velike uspehe in odlično se mu je posrečilo kultiviranje novih tobačnih vrst, da Nemčiji ni bil več potreben uvoz virginskega in havanskega tobaka. Posebno dobro so uspele nove kulture tobaka, ki vsebuje malo nikotina. Lani so pridelali že 3 1/2 milijona kg takega tobaka. Cigarete iz tega tobaka so brez nikotina. Strokovnjaki zavoda so iznašli tudi razne zelo praktične naprave za sušenje in fermentacijo tobaka. Zelo važne in uspešne so naprave za naravno sušenje v Evropi aklimatiziranega virginskega tobaka.

Omejeno pridobivanje zlata

Nemški listi naglašajo, da so Združene države Severne Amerike pred vojno in v prvih dveh vojnih letih na vso moč kopičile zaloge zlata in da se je šele v tretjem vojnem letu uveljavilo spoznanje, da zlato že dolgo nima več nekdanje veljave. Vrednost zlatih zalog se je v USA dvignila od 14,5 milijarde dolarjev v začetku leta 1939. na 22,75 milijarde konec leta 1941. V zadnjih mesecih so Združene države omejile pridobivanje zlata, češ da ni važno v vojnem gospodarstvu, in v sporazumu z Anglijo se vpliva na britanske dežele, da bi tudi one storile tako ter posvetile večjo skrb pridobivanju niklja, kositra, bakra, mangana, kroma, antimona in drugih kovin.

V Kanadi je to že v teku. Avstralija pa je sklenila, ustaviti obratovanje zlatih rudnikov do konca vojne. Omejitvi pridobivanja zlata je sprva nasprotovala samo Južnoafriška unija, ker igra zlato v njenem gospodarstvu zelo važno vlogo. Na zlato pride namreč v Južnoafriški uniji 40% domače proizvodnje ter 70% od vrednosti vsega izvoza. Pritisku iz Washingtona in Londona se je naposled vdala tudi Južnoafriška unija na ta način, da je ustavila izkoriščanje svojih novih ležišč zlata.

V Južni Ameriki primanjkuje premoga

Dovoz angleškega premoga v Argentino in druge južno-ameriške države je zaradi vojne zelo nazadoval. V zadnjem času pa ne morejo dobiti južno-ameriške države premoga niti iz Severne Amerike, ker je premalo prevoznih ladij na razpolago. Posledica tega je, da so morali v Argentini in Braziliji že močno omejiti proizvodnjo električnega toka in plina.

Proizvodnja bombaža v Vzhodni Aziji

»Oriental Economist« navaja, da je proizvodnja bombaža v Vzhodni Aziji in Burmi leta 1939. znašala 6,1 milijona pikulov (1 pikul je 0,60 metrskega stota), dočim je znašala potrošnja v mirni dobi na leto blizu 20 milijonov pikulov. Severnokitajska proizvodnja bombaža je dosegla lani tri milijone pikulov, do leta 1946. pa jo bodo skušali dvigniti na 10 milijonov.

Gospodarske vesti

Za upravnega komisarja pri Pokrajinskem poverjeništvu za tujski promet Ljubljanske pokrajine je bil imenovan fašist Giovanni Buratti.

Za tovarni promet med Nemčijo in Hrvaško so stopile 15. junija nove določbe v veljavo. Za pošiljke iz Hrvaške mora plačati pošiljatelj prevozne stroške po hrvatskih železnicah, prejemnik pa one po nemških železnicah. Voznino skozi Madžarsko plača pošiljatelj, stroške za prevoz skozi Italijo ali Slovaško pa prejemnik.

S 1. julijem bodo izdajali na Hrvaškem direktne vozne karte za osebni promet z Madžarsko.

Veletrgovine v Zagrebu, ki nimajo svojih lokalov za prodajo občinstvu, so uvedle enotni delovni čas od 7. do 15.

V zagrebški trgovinski register je bila vpisana sprememba naziva bivše jugoslovanske družbe Mautner v Litijsko-prebolsko tekstilno tvornico, d. d. v Mariboru, podružnica Zagreb.

Tekstilna tvornica Dugaresa je imela lani 10,87 milijona kun čistega dobička. Družba bo svojo glavnicu, ki znaša sedaj 60 milijonov kun, zvišala.

Od začetka tega meseca se prodajo zopet vozni listki za progo Beograd-Sofija. Vožnja za to progo velja v I. razredu 778, v II. 583 in v III. razredu 390 din.

Poseben mlekarški zavod je bil ustanovljen v Smederevski Palanki, ki naj pospešuje mlekarstvo v Srbiji.

Da se doseže redno plačevanje davkov, je odredila srbska vlada, da nihče ne dobi potnega dovoljenja, če se ne izkaže s potrdilom o vseh plačanih davkih v letu 1941. in 1942.

Finančna pogodba med Madžarsko in Slovaško je bila sklenjena ter so bile listine o podpisu pogodbe že izmenjane.

Vrednost slovaškega lesnega izvoza je dosegla po poročilu Zveze slovaških lesnih gospodarjev 678,2 milijona slovaških kron. 21,3 odstotka vsega slovaškega izvoza je odpadlo na les in lesne izdelke. Glavna odjemalca lesa sta Protektorat in Nemčija. Na Madžarsko je šlo samo še 10 odstotkov vsega lesnega izvoza. Delež Italije v slovaškem lesnem izvozu pa se je dvignil od 1,4% v l. 1940. na 5,4% v letu 1941.

Polnilna peresa iz celuloide in umetnih snovi se smejo od 1. julija dalje izdelovati v Nemčiji samo v dveh kvalitetah in le v črni barvi. Ev. prozorni vložki so dovoljeni.

Okrasni in lepotični predmeti iz neplemenitih kovin se smejo v Nemčiji v bodoče izdelovati le za izvoz, vendar pa se sme pri tem zaposliti le 70% dosedanjih delovnih moči. Vsi ti novi predpisi imajo le ta namen, da se poveča vojna proizvodnja.

Prvi transport strokovnih delavcev iz nezasedene Francije je prišel v Nemčijo. Delavci bodo zaposleni v nemških tvornicah. Prvi transport je štel 200 delavcev.

Svicarska železniška uprava je poslala v Nemčijo 27 velikih lokomotiv, ki bodo prevažale iz Nemčije premog v Švico. Mnogo blaga more uvoziti Švica samo na ta način, da prevažajo blago na lastnih vozilih.

Svicarska zunanja trgovina se je v prvem letošnjem četrtletju po količini zmanjšala za 30 do 40 odstotkov, po vrednosti pa je narasla.

100 milijonov funtov čaja porabijo na leto v Združenih državah Severne Amerike. Ker zadostujejo zaloge samo za pol leta, je potrošnja omejena na pokovico.

V Kanadi bodo uvedli nakaznice za sladkor in za nekatera živila.

Kanadska vlada je omejila potrošnjo kave, čaja in sladkorja. Vsaka oseba bo dobivala na teden le 225 g sladkorja, kar je za Kanado zelo malo.

Denarstvo

Gospodarska hranilnica, ki je imela prej svoj sedež v Spalatu, se je iz zadruge spremenila v delniško družbo in prenesla svoj sedež v Zagreb. Glavnica nove družbe znaša 2.000.000 kun.

Grške banke so dale grški državi 3,75 milijarde drahem posojila, in sicer po 4 odstotke.

Dotok tujega kapitala v U. S. A. je znašal leta 1939. 1,2 milijarde dolarjev, leta 1940. še 800 milijonov, leta 1941. pa je dotok kapitala prenehal, odtok pa znašal že 500 milijonov dolarjev.

Ameriške zvezne rezervne banke so pokupile v zadnjih petih tednih za 241 milijonov dolarjev državnih obveznic, da preprečijo padec njihovih tečajev.

TISKARNA MERKUR

Ljubljana, Gregorčičeva 23

LASTNA KNJIGOVEZNICA

se priporoča za cenjena naročila, ki jih bo izvršila

hitro, lično in po zmerni ceni

Tiska knjige, brošure, časopise, kuverte, račune, letake, vabila, posetnice, posmrtna naznanila itd. v eni ali več barvah

TELEFON
25-52

SOCIETÀ ANONIMA FRATELLI FILA

Stabilimento di Pettinatura

Pettinatura Biela in Genova-Fegino
Lavatura e Pettinatura di fibre tessili

Stabilimento di Filatura in Cossato (Vercelli)

Filatura e tintoria di lana e fibre artificiali

Stabilimento di Tessitura in Coggiola (Vercelli)

Tessitura di stoffe per uomo e donna, alta novità

Magliificio Biellese - Biella

Maglieria intima — confezioni di gran pregio

A. L. A. — Anonima Lane Affini — Cossato (Vercelli)

Filati fantasia per lavori a mano ed a macchina

Česalnica volne

Česalnica Biella v Genovi-Fegino
Pranje in česanje tekstilnih vlaken

Predilnica v Cossatu (Vercelli)

Predilnica in barvarnica volne in umetnih vlaken

Tkalnica v Coggioli (Vercelli)

Tkalnica za moško in žensko blago, zadnje novosti

Pletilnica Biellese-Biella

Pleteno perilo — prvovrstni izdelki

A. L. A. — Volnene preje — Cossato (Vercelli)

Modne prejice za ročna in strojna dela

FILATURA DI COSSATO

COSSATO

Accomandita Semplice.
Komanditna družba

Capitale L. 4.000.000. Tel. 90-58
Telegr.: Filatura — Cossato.

Filati per tessitura — maglieria e per confezioni a mano.

Riborcitura e tintoria.

Preje za tkanje — pletenine in za ročna dela.

Izdelovalnica sukanca in barvarnica.

FILATURA MELLO & C.

BIELLA

Via Macallè 15.

Telegr.: Filatura Mello — Biella.

Filati cardati per tessitura — maglieria.

Cesane preje za tkanje — pletenine.

Madžarska zunanja trgovina

Madžarska zunanjetrgovinska bilanca je bila lani s 35,4 milijona pengö aktivna, letos januarja pa za 3,9 milijona (uvoz 70,6, izvoz 74,5 milijona). Največji odjemalci madžarske kmetijske proizvodnje so že dolga leta Nemčija, Italija in Švica.

Pogodbe z Nemčijo se navadno obnavljajo vsako leto meseca julija, nova trgovinska pogodba z Italijo pa bo, kakor znano, veljala od 1. julija ter bo izmenjava blaga znatno povečana. Dosedanja pogodba s Švico velja še do 30. septembra, madžarski in švicarski strokovnjaki pa so se že ta mesec sestali v Bernu zaradi posveta o novi trgovinski pogodbi.

Zivahnejša je postala tudi trgovina z balkanskimi deželami. Zanimiva je madžarsko-turška pogodba o predelovanju jekla. Po tej pogodbi bo dala Turčija Madžarski 15.000 ton jekla, 20.000 ton litega železa in 250 ton bakra, do-

bila bo pa od nje 25.000 ton dovršenih in nedovršenih izdelkov. Madžarski uvoz iz Turčije je bil leta 1940. vreden 13,9, lani pa 20,5 milijona pengö, madžarski izvoz v Turčijo pa se je po vrednosti zvišal od leta 1940. do lani od 6,4 na 17,4 milijona pengö.

Z Bolgarijo so pogajanja v teku in bo Bolgarija izvozila letos v Madžarsko večje količine tobaka poleg tega pa tudi razne rude in oljnata semena. Uvoz iz Bolgarije na Madžarsko je bil leta 1940. vreden 8,9, lani pa 6,5 milijona pengö, madžarski izvoz v Bolgarijo pa se je po vrednosti dvignil od 6 milijonov leta 1940. na 13,7 milijona leta 1941.

S Slovaško zamenjuje Madžarska predvsem industrijske proizvode. Vrednosti blagovne izmenjave so naslednje: leta 1940. uvoz iz Slovaške 19,8, lani 22,7, izvoz v Slovaško leta 1940. 6,4, lani pa 17,4 milijona pengö.

VSE VRSTE LANENIH IN KONOPNIH IZDELKOV LINFICIO E CANAFICIO NAZIONALE MILANO

VIA ANSPERTO N. 5

Glavnica L. 85.000.000

Priključena podjetja:

S. A. CANAFICIO VENETO

ANTONINI & CERESA

S. A. INDUSTRIE CANAPIERE ITALIANE

S. A. AGRICOLA INDUSTRIALE DEL LINO

23 TVORNIC / 15.000 DELAVCEV / 100.000 PREDILNIH VRETN ZA LAN, KONOPLO IN JUTO / 18.000 PLETILNIH VRETN / 3.500 LIKALNIH VRETN / 1.800 MEHANIČNIH STAVEV / 75 STROJEV ZA VRVARSTVO VODNI IN PARNI POGON 20.000 K. S. IZVOZ PO VSEM SVETU

G. L. TONDANI FABBRICA TESSUTI GIELTIRAION

Predilnice:

Binago

Fenegrò

Saronno

Specializirana proizvodnja surovih tkanin iz rajona in snafjoka za industrijo tiskanih tkanin
Ravnateljstvo in pisarne:

MILANO

Via Francesco Sforza N. 43

DITTA FEDERICO FILEPPO Cossato (Biella)

Telegr.:

Filatura Fileppo Cossato

Tel. N. 90-32

C. P. C. Vercelli N. 26.195

Filatura pettinata
Predilnica in česalnica

REMO STROMA BIELLA

Telefon pisarna: 23-00

stanovanje: 23-04

Preje iz grebenane volne in vse vrste bombaževine

F. I. V. A. BORNAGHI

FABBRICA ITALIANA TULLE E VELI ANDALUSA «BORNAGHI»
Deliška družba

Vplačana glavnica 3.000.000 Lir

Sedež in glavno ravnateljstvo:

MILANO

Via S. Gregorio, 44

Tovarna v VAPRIO d'ADDA (Milano)

Telefon Milano 66387, Vaprio d'Adda 9

IZDELKI:

Tančice «Andalus», tančice tip «Chaudry» in tip «Chantilly». — Tančice vezane za birmo, obhajilo in poroko. Zalne in cerkvene tančice. Til za vojaške potrebšline in za mraže proti komarjem. Tili gladki bombažni, raioski, aviloni, beli in barvani za konfekcije. Izdelani tili za konfekcije in okras

SOCIETÀ ANONIMA COTONIFICIO POSS

Sedež:

MILANO

Via S. Andrea 2

Glavnica L. 10.000.000

Ameriška preja, ogipčanska (kamgarn) enojna in ovita — čista fljoka in mešana preja — surovo tkanino, gladke in barvane — Posteljna pregrinjala iz rajona, okrašeni prt

Tvornice:

SARONNO — Tkalnica Jaquard

UBOLDO — Mehanična predilnica in tkalnica

CESATE — Predilnica - pletilnica - gazatura

Delniška družba INDUSTRIA JUTE MANTEGAZZA

Glavnica L. 1.500.000 popolnoma vplačana

Sedež:

MILANO

Via S. Vincenzo, 28

Telefon 31-455

Brzovjavke: Jutamente Milano

Tvornice:

GENOVA-VOLTRI

Telefon 409-152

Tovarna prediv, tkanin in vroč iz jute in mešanih tkanin iz konoplje in jute

Industriali!

Adottate nei Vostri Uffici

Nastri per macchina

Carta carbone

Matrici per duplicatori

marca superiore «ITALBA».

Prezzi vantaggiosi. Preventivi a richiesta

Industrialci!

Uporabljajte v svojih pisarnah

trake za pisalne stroje

karbon-papir

raznnoževalne matrice

najboljše znamke «ITALBA».

Ugodne cene. — Cenik na zahtevo.

«ITALBA» — TORINO

Piazza Risorgimento n. 12, tel. 76-152.

DITTA DE ZUANI & SOZZI DI V. & F. SOZZI

Mednarodni prevozi

po morju in po suhem

Sedež centrale v Torinu

Via S. Francesco da Paola 13/G

Telefon: 49-280, 48-463, 44-888

Podružnice:

Milano: Via Clerici 13

Genova: Piazza S. Sabina 2

Caneli: Via Roma 1

Zastopništva:

Venezia, Trieste, Domodossola, Luino, Chiasso, Fortezza, Postumia.

Zveze s tvrdkami in dopisniki po vsem svetu

LANIFICIO S. A. FILATURA BIELLESE

BIELLA

Cas. Post. 261.

Tel. 10-03

Telegr.: Filalane, Biella.

Fabbrica di tessuti.

Tvornica tkanin.

S. A. Boccadelli Aldo

Biella

Via G. B. Serralunga

Preje za pletenine, nogavice in tkanja. - Posebne preje za ročna dela. - Zaobala

KNJIGOVEZNICA Ljudske tiskarne

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6

a) Knjigoveški oddelek:

Vezave vseh vrst od preprostih do razkošnih

Zaloga poslovnih knjig in razstiranih papirjev za knjigovodstvo.

b) Torbarski oddelek:

Izdelovanje kovčgov, potnih in damskih torbic, aktovk, listnic, denarnic in sličnih galanterijskih izdelkov.

Solidno in priznано delo.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Il mio bambino è a letto con l'influenza...
Moj otrok je zbolel za influenco...

Le così dette forme influenzali comprendono, accanto alla vera influenza, quel complesso di malattie invernali rappresentate da tosse, febbre, faringiti, tracheiti, bronchiti.

In tutti i malanni da raffreddamento è rimedio sovrano la

Tako zvane oblike influence obsegajo, poleg resnične influence, še množico zimskih obolenj, kakor so kašelj, mrzlice, vnetja grla in sapnika, bronhitis.

Proti vsem boleznim prehlada Vam pomaga

RODINA

Contro il raffreddore e le forme influenzali
Zoper prehlad in oblike influence

In vendita in tutte le farmacie
Dobi se v vsaki lekarni

E' INUTILE SOFFRIRE
ZAKAJ BI TRPELI!

INDUSTRIA COMMERCIO ARTICOLI TECNICI

Antonio Quintavalle S. A. - TRIESTE

Via Cesare Battisti n. 4 — Telefon 68-38

Delniška glavnica Lit 1.000.000. — povsem vplačana

Prodajni urad z zalogo:

Elmi, Zerboni & Co. — Orodje za mehaniko in industrijo.

Filp — Precizne pile, rasple in mizarsko orodje.
S. A. Mole Norton — Brusilne kolute in strgalne pile.

S. I. A. U. — Jeklo za orodje, konstrukcije in nerjaveča jekla.

S. A. Acciaierie Bolzano — Lito in kovano, surovo in obdelano železo.

S. K. F. — Kroglični in valjni ležaji.

»TAS« — AVTOMATIČNE STRUŽNE GLAVE ZA REZANJE NAVOJEV NA ZAKLOP.

Zastopstvo: Drago Četerin, Ljubljana, Gledališka 7.

Telefon 27-57

Kdor oglašuje — ta napreduje!